

Příroda a výtvarné umění Krajina domova třetího tisíciletí

Ne vždy si přírodovědci uvědomují, že stejnou základní otázku jako oni řeší i mnozí umělci výtvarní, to jest vztah člověka k přírodě a ke krajině. Už před 100 lety, v září a říjnu 1903, uspořádal Spolek výtvarných umělců Mánes v Praze výstavu malířů tzv. worpswedské školy. Příslušníci této německé kolonie výtvarníků chtěli v obrazech vyjádřit charakter severoněmecké krajiny a života místních obyvatel. Výstava a styl malby jejích představitelů — od realismu až k expresionismu — ovlivnily mnohé české malíře, např. Antonína Slavíčka. Po 100 letech uspořádal S. V. U. Mánes v prosinci 2003 až lednu 2004 v dosud veřejnosti málo známé Galerii kritiků ve III. poschodí pražského paláce Adria výstavu výtvarných děl svých členů, kteří se zabývají vztahem současné krajiny a člověka. Jednou až čtyřmi pracemi se na ní podílelo 30 členů Mánesa a tři hosté. Zúčastnění umělci se narodili mezi roky 1924 až 1976, což se odrazilo nejen v jejich názoru na problém, ale i v uměleckém vyjádření.

Dialog vědy s uměním

Občanské sdružení Dialog vědy s uměním (www.sciart-cz.tk) a Netdays Národní korespondent pro ČR programu Evropské komise (www.netdayseurope.org) pořádají 7.-17. července 2004 v Townshend mezinárodní škole v Hluboké nad Vltavou letní workshop zaměřený na popularizaci vědy a jejího spojení s uměním. Podtitulem letošního setkání je „Zviditelňme vědu“.

Na program jsou dopolední přednášky renomovaných vědců různých oborů, odpoledne budou účastníci vedeni profesionálními umělci k vizualizaci těch vědec-

krajně nejbližší bylo pochopitelně pět projektů architektů, kteří řešili úpravu královské a knížecí akropole na Vyšehradě (O. Kuča), třemi návrhy rehabilitaci území státního zámku Veltrusy (L. Lábus, kolektivní dílo představené T. Novotným, J. Pleskotem) a bohužel nerealizovaný park Česká krajina v pražském Jižním Městě (J. Lasovský).

Z malířských děl zaujaly přírodovědce nepochybně ty obrazy, na nichž byl vztah k přírodě a krajině nejsnáze odhalitelný. B. Eliáš se v obraze Kozákov těšil krásou českých polodrahokamů. I. Exner na obraze Zahradu Eden, namalovaném kombinovanou technikou s použitím zlaté fólie, představil snovou krajinu pozemského ráje. Naopak hrůznou představu země pokryté lebkami naznačilo dílo Rodná hrouda od J. Hnízdila. Obraz X. Hoffmeisterové Igelitovi andílci varovně ukázal les zaplavený umělohmotnými odpadky. Snový typ umělé krajiny představil dále obraz J. Kaloče Babí léto s virtuálními prvky. Nejmladší z vystavujících, P. Malina, namaloval na obraze Rackové tři tyto ptáky sedící na zábradlí u klidné mořské hladiny. Optimistická akrylová šťavná zeleň převládala na obraze Zeleň jezera od M. Nesázela. Digitální tisk P. Nešlehy z cyklu Hazmburk byl nejen oblohou, ale i siluetou člověka poněkud výhrůžný. Téma opuštěného stromu v poli vyřešil zajímavou barevnou kompozicí z cyklu Zprá-

kých poznatků, které si uchovali z přednášek v paměti. Přednášet budou mj. prof. Jaroslav Blahoš, předseda České lékařské společnosti J. E. Purkyně, matematik prof. Petr Vopěnka, genetik doc. Vladimír Vondřejš, Vladimír Kokolia z Akademie výtvarných umění v Praze ad. Přednášky jsou koncipované tak, aby u posluchačů aktivovaly verbální a vizuální paměť a poskytl celostvý pohled na vztah vědy a umění.

V uměleckém ateliéru budou asistovat např. genetička a malířka Hunter O'Relley z USA, která mimo jiné uvede přednášku na téma Vyučování biologie uměním, dále Suzanne Anker, vedoucí katedry na New York School of Contemporary Art a další (i čeští) autoři, kteří vědu považují také za inspirační umělecký podnět.

Program workshopu poskytne účastní-

va místa A. Ogoun. M. Rittstein přispěl obrazem Vzdálené dunění, provedeným v zemitéch barvách, k zajímavému pojetí bouřlivé přírody. Čtyři obrazy J. Stosse z cyklu Bunkry promítly zapojení těchto prvorepublikových obranných staveb do kdysi panenské přírody. M. Zálešák představil v obraze Okurková nať splet fantaskních rostlinných struktur v zajímavém barevném provedení. A nelze opomenout ani fotografie pískovcových plastik V. Preclíka, které zdobí park v Hořicích i některá sídliště a vycházejí zřetelně z biologických struktur.

Bohužel dvouměsíční periodicita vycházení Živy nedovoluje informovat o výstavách natolik včas, aby se čtenáři mohli na výstavu ještě podívat. I tato reminiscence však upozorňuje na to, že by přírodovědec neměl opomíjet alespoň ty výstavy, které jsou jeho filozofií blízké. V poslední době to často bývají výstavy fotografické.

Katalog k popisované výstavě, který vyšel jako zvláštní číslo Listů S. V. U. Mánes, obsahuje kromě černobílých reprodukcí děl a základních údajů o výtvarnících i jejich vyjádření vztahu k přírodě. Dovolte mi na závěr citovat L. Lábus: „Můj vztah k přírodě zřejmě nelze označit za intimní, básnický, nábožný styk, jak vyplývá z průvodní zprávy ideové studie, jde spíše o úctu.“

Zdeněk Šesták

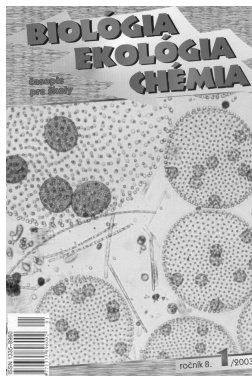
kům možnost setkání se zajímavými lidmi a diskuse s nimi nejen z ČR, ale i z Tchajwanu (16 učitelů a studentů), Itálie, Slovenska, Německa.

Poplatek pro studenty středních a vysokých škol činí 2 000 Kč. V ceně je započítané: stravování po dobu 10 dní, ubytování, plné zabezpečení materiálu pro uměleckou tvorbu (malování, kresba, keramika, šperkářství), Internet ve večerních hodinách, exkurze do Laboratoře elektronové mikroskopie a návštěva hvězdárské observatoře.

Odbor školství Jihočeského krajského úřadu (hejtman Jihočeského kraje RNDr. Jan Zahradník je patronem celého setkání) využívá účast na workshopu jako formu odměny pro vítěze odborných soutěží a olympiád.

Michal Giboda

Časopis pre školy

Časopis Biológia, ekológia, chémia vychádza v Bratislave štvrťročne od r. 1996, s finančným príspevkom Ministerstva školstva SR. Príspevky sa uverejňujú v slovenčine alebo v češtine. Určený je učiteľom všetkých typov škôl, najmä však základných a stredných, ale

aj vysokoškolským študentom a všetkým odborníkom a záujemcom o širokú paletu diania v biológii, ekológii a chémii.

Obsahová náplň časopisu predstavujú novinky a aktuálne problémy príslušných vedných odborov, ale aj články z oblasti metodiky výučby a motivácie vo výučbovom procese. Poskytuje priestor aj pre výmenu skúseností samotných učiteľov a pre kratšie informácie o študentských projektoch, súťažiach a olympiádach. Nechýbajú v ňom ani pozorovania či pokusy z terénu, alebo zaujímavé úlohy z chemických a biologických laboratórií, recenzie novších publikácií vydaných na Slovensku alebo v Čechách, charakteristiky významných osobností a oznamy o aktivitách vedeckých ustanoviení (napr. muzeí) alebo spoločností.

Redakčná rada, v ktorej sú zastupcovia vedy ako aj vysokých a stredných škôl sa usiluje o to, aby časopis plnil okrem zdĺhavej a informačnej úlohy aj úlohu usmerňovania a rozvíjania slovenskej vedeckej terminológie.

Časopis vydáva EXPOL pedagogika, s.r.o., Pribišova 7, Bratislava. Rozsah čísla je 32 strán a cena jedného čísla je 44 Sk.

Veronika Zvončeková

Vážení čtenáři

Pro přímé předplatitele časopisu Živa jsme začátkem dubna 2004 připravili překvapení.

5. dubna vyšlo mimořádné ukázkové číslo Živy, které jsme jako poděkování za přízeň věnovanou našemu časopisu zdarma rozeslali všem, kteří měli do konce března předplacenou Živu na jeden nebo dva roky. Pokud Vám dosud nedošlo, ozvěte se do redakce, rádi Vám ho dodáme zpětně. Čtenářům, kteří zaplatili předplatně po 1. 4. 2004 budeme toto číslo hromadně zasílat ke konci května.

Redakce

